

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ivy Hrdinové a soudců JUDr. Otakara Pochmona a Mgr. Tomáše Zubka ve věci

žalobce: **Radim Š.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou JUDr. Marií Piekarzovou
sídlem Těšínská 1495, 739 35 Šenov
adresa pro doručování Jana Švermy 38/8, 736 01 Havířov - Město

proti

žalované: **OKD, a. s.**, IČO 05979277
sídlem Stonavská 2179, 735 06 Karviná - Doly
zastoupená advokátkou JUDr. Renatou Kadlubcovou
sídlem Hradištská 119, 735 62 Český Těšín – Místřovice
pobočka U Dolu ČSM, 735 34 Stonava

o náhradu škody za nemoc z povolání

o odvolání žalované proti mezitímnímu rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 11. 2. 2019, č. j. 25 C 60/2016-120

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se svou žalobou po žalované domáhal zaplacení celkové částky 203.750 Kč jako náhrady škody (náhrada bolestného a ztížení společenského uplatnění a odměna za vypracovaný znalecký posudek). Žalobu odůvodnil tvrzením, že u něj byla zjištěna nemoc z povolání syndrom karpálního tunelu vpravo dne 15. 9. 2014, tato skutečnost vyplývá ze znaleckého posudku doc. Hrnčíře, přesto oddělení pracovního lékařství Karvinské hornické nemocnice dne 19. 1. 2016 vystavilo lékařský posudek, kterým neuznalo žalobci nemoc z povolání. Okresní soud mezitímním rozsudkem uplatněný nárok posoudil jako co do základu opodstatněný a rozhodnutí o výši nároku a nákladech

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.

řízení zůstavil konečnému rozsudku. Soud zkoumal, zda u žalobce byly splněny podmínky pro uznání výše uvedené nemoci z povolání stanovené metodickým opatřením č. 9/2003 Věstníku Ministerstva zdravotnictví, podle kterého lze přiznat nemoc z povolání – syndrom karpálního tunelu – pokud elektrofyziologický nálezn u izolovaného syndromu karpálního tunelu odpovídá nejméně střednímu stupni závažnosti, jestliže jsou z následujících kritérií splněny body 1 a 4 a alespoň jeden z bodů 2 nebo 3:

- 1) SCV N. medianus od zápěstí k II. nebo III. prstu musí být menší nebo stejný než 38 m/s
- 2) DML – N. medianus musí být větší nebo stejný než 5,3 m/s nebo
- 3) nálezn abnormální spontánní aktivity
- 4) normální DML a normální SCV N. ulnaris k V. prstu.

2. U žalobce byla prováděna opakovaná elektromyografická vyšetření, dne 20. 3. 2014 výše uvedené hodnoty splněny nebyly, dne 15. 9. 2014 provedl kontrolní EMG vyšetření MUDr. K. a naměřil DML 5,35 m/s vpravo, vlevo 4,55 m/s, SCV vpravo 35,0 m/s, vlevo 41,2 m/s, kožní teplota 31,8 stupně. Dne 15. 9. 2014 byl splněn SCV N = 35,0 m/s, DML byl rovněž splněn, hodnota dosahovala 5,35 m/s, přesahovala hraniční hodnotu 5,3 m/s. Další měření bylo provedeno 16. 4. 2015, žádné z kritérií pro uznání nemoci z povolání splněno nebylo. Dne 12. 8. 2015 bylo provedeno EMG vyšetření v laboratoři v Třinci, byl splněn parametr SCV N = 29,5 m/s, DML splněn nebyl, hodnota dosahovala 5,2 m/s. Další vyšetření bylo provedeno dne 19. 11. 2015, nebyl splněn SCV, hodnota dosahovala 52,7 m/s, DML rovněž splněn nebyl. Jediné z opakovaných elektromyografických vyšetření, při kterém byly naměřeny hodnoty potřebné pro uznání nemoci z povolání, bylo měření provedené dne 15. 9. 2014 MUDr. K., přičemž bylo provedeno při teplotě kůže 31,8 stupně, standardy elektrofyziologického vyšetření karpálního tunelu přitom žádají teplotu 32 °C. Okresní soud se zabýval odpovědí na otázku, zda nedodržení teploty kůže při vyšetření 32 °C, která byla nižší o 0,2 °C, samo o sobě ovlivnilo toto vyšetření nebo zda by při dodržení teploty 32 °C byl výsledek měření stejný. Podle primářky oddělení pracovního a preventivního lékařství Fakultní nemocnice Ostrava MUDr. Zdeňky H. a znalce z oboru zdravotnictví – nemoci z povolání doc. Hrnčíře je tento rozdíl v teplotě nevýznamný, MUDr. K. podrobně popsal, jakým způsobem měření prováděl, přičemž tvrdil, že na počátku měření byla teplota končetin vyšší než 32 °C, podle odborné literatury teprve snížení kožní teploty o 1 stupeň při měření vede ke snížení rychlosti vedení nervem. Z těchto důkazů okresní soud učinil závěr, že nedodržení teploty o 0,2 stupně nemá žádný vliv na výsledky EMG měření, a proto žalobce od 15. 9. 2014 trpí nemocí z povolání, středně těžkým syndromem karpálního tunelu vpravo.

3. Proti rozsudku okresního soudu podala žalovaná v zákonem stanovené lhůtě (§ 204 odst. 1 o. s. ř.) odvolání. Namítala, že ve prospěch tvrzení žalované, že žalobce netrpí nemocí z povolání, svědčí lékařský posudek oddělení pracovního lékařství Karvinské hornické nemocnice ze dne 19. 1. 2016, rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 9. 5. 2016, kterým byl tento lékařský posudek potvrzen, Standardem elektrofyziologického vyšetření syndromu karpálního tunelu pro potřeby hlášení nemocí choroby z povolání autorů Kadaňka a kolektiv, metodické opatření č. 9/2003 Věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR, svědecká výpověď primářky oddělení pracovního lékařství Karvinské hornické nemocnice MUDr. L. a znalecký posudek Univerzity Karlovy, Lékařské fakulty v Plzni a znalecký posudek MUDr. Vendulky Machartové, Ph.D. Ve prospěch žalobce stojí toliko tři důkazy, a to výpovědi MUDr. Hrnčíře, MUDr. K., MUDr. H. a znalecký posudek doc. Hrnčíře, přesto soud po vyhodnocení těchto důkazů rozhodl ve prospěch žalobce. Odborná literatura i metodické opatření č. 9/2003 Věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR stanoví zcela jasně, že pro účely měření hodnot potřebných pro uznání sporné nemoci z povolání musí být teplota 32 °C, pokud by byla na konci vyšetření teplota nižší, není možno vyšetření považovat za validní (podle standardu elektrofyziologického vyšetření syndromu karpálního tunelu pro potřeby hlášení nemocí z povolání). Žalovaná dále odkazovala na článek „Vliv kožní teploty na výsledek screeningové elektromyografie v rámci pracovně lékařských prohlídek“ autorů Šplíchalová a kolektiv, publikovaný v časopise

Pracovní lékařství, 68, 2016, NO. 1-2, s. 47-53, kde autoři práce dospěli k závěru, že nedodržení podmínek standardní teploty kůže při vyšetření DML představuje významné riziko falešně pozitivních nálezů, proto je nutné standardní metodiku včetně doporučené kožní teploty dodržovat. Tento závěr je negován pouze na základě stanovisek tří lékařů, kteří důležitost dodržení kritéria teploty kůže, stanoveného předními neurology, popírají, aniž by k tomu měli závažný důvod. Žalovaná navrhovala, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobu zamítl.

4. Žalobce navrhoval potvrzení rozsudku soudu prvního stupně jako věcně správného, se závěry soudu prvního stupně se ztotožnil a popsal, kterak se soud prvního stupně vypořádal s rozdílnými stanovisky odborných lékařů a znalců.
5. Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o. s. ř.) přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení jemu předcházející, doplnil dokazování výsledkem znalce doc. MUDr. Evžena Hrnčíře, CSc. a svědkyně MUDr. Ireny L., Ph.D., primářky oddělení pracovního lékařství, provedl jejich vzájemnou konfrontaci a poté dospěl k závěru, že odvolání žalované je nedůvodné.
6. Podle ust. § 269 odst. 2 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou nemocí z povolání, jestliže zaměstnanec naposledy před jejím zjištěním pracoval u zaměstnavatele za podmínek, za nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen. Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené ve zvláštním právním předpisu, kterým je nař. vlády č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání. Podkladem pro odškodnění nemocí z povolání bývá zpravidla posudek, kterým byla uznána nemoc z povolání, vydaný na základě § 62 odst. 5 zákona č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách a vyhl. č. 104/2012 Sb. (vyhláška o posuzování nemocí z povolání). Není vyloučeno, aby ve sporném případě (pokud například posudkem vydaným podle výše uvedených právních předpisů nebyla zaměstnanci uznána nemoc z povolání), bylo zkoumáno pomocí znalce z příslušného oboru, zda zaměstnanec určitou nemocí z povolání trpí nebo netrpí. Taková situace nastala v souzené věci, protože dne 19. 1. 2016 oddělení pracovního lékařství Karvinské hornické nemocnice, a. s. v Karvině vydalo posudek, kterým nemoc z povolání žalobce (syndrom karpálních tunelů) neuznalo, tento lékařský posudek byl rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 9. 5. 2016 potvrzen. Důvodem, pro který žalobci nebyla uznána nemoc z povolání, byla skutečnost, že výsledky elektromagnetických vyšetření u žalobce nebyly shodné, u některých vyšetření nebylo zřejmé, zda vyšetření bylo provedeno za standardu pro uznávání nemocí z povolání. Okresní soud se proto správně soustředil na zjišťování, zda žalobce trpí nebo netrpí nemocí z povolání.
7. Jelikož jde o posouzení skutečnosti, k níž je třeba odborných znalostí, soud nejprve vyšel ze znaleckého posudku doc. MUDr. Evžena Hrnčíře. Znalec dospěl k závěru, že u žalobce byla ke dni 15. 9. 2014 splněna všechna kritéria potřebná k uznání syndromu karpálního tunelu vpravo za nemoc z povolání podle kapitoly II., položky 7 nebo 10 platného seznamu nemocí z povolání. Svůj závěr opřel o skutečnost, že žalobce se za účelem zjištění této nemoci z povolání podrobil několika elektromyografickým vyšetřením, protože přinejmenším od roku 2013 trpěl zdravotními problémy, které by mohly této nemoci nasvědčovat. Postup při vyšetřování a posuzování tohoto onemocnění pro potřebu uznávání nemocí z povolání je popsán v metodickém opatření č. 9 uveřejněném ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR č. 10/2003. Při EMG vyšetření se měří hodnoty elektrofyzilogických funkcí, a to rychlost senzitivního vedení (dále jen „SCV“) a distální motorická latence (dále jen „DML“), které by odpovídaly střednímu stupni závažnosti onemocnění podle zmiňovaného metodického opatření. SCV musí být menší nebo stejný než 38 m/s nebo musí být patrna nevybavnost odpovědi, DML musí být větší nebo stejný než 5,3 m/s nebo nevybavnost odpovědi. Žalobce se podrobil měření dne 20. 3. 2014, vyšetření provedl MUDr. Kristek, a na pravém nervu medianu byly zjištěny parametry DML 5,2 m/s, SNCV 37,8 m/s. Dne 15. 9. 2014 bylo u žalobce provedeno další vyšetření tímtož lékařem a na pravém nervu medianu byly zjištěny parametry DML 5,35 m/s, SNCV 35,0 m/s. Další vyšetření bylo provedeno 16. 4. 2015, doklady o výsledcích vyšetření nejsou k dispozici. Dne 12. 8. 2015 byly výsledky vyšetření DML 5,25 m/s a SNCV 29,5 m/s. Dne 19. 11. 2015 se žalobce opět podrobil EMG vyšetření, na pravém nervu medianu byly

zjištěny parametry DML 4,27 a SNCV 52,7 m/s. U vyšetření prováděného 15. 9. 2014 byla zaznamenána teplota při vyšetření na končetině žalobce 31,8 stupně. Rozdíl mezi hodnotou 32 stupňů (která je požadována standardy měření a částí odborné literatury) a teplotou 31,8 stupňů je zcela bezvýznamný, navíc změnou kožní teploty je případně lehounce ovlivněno především senzitivní vedení, nikoliv motorické vedení. Pokud tedy EMG vyšetření, které splňuje parametry pro uznání nemoci z povolání, bylo u žalobce provedeno dne 15. 9. 2014 za této teploty, může být syndrom karpálního tunelu u něj uznán za nemoc z povolání.

8. Jelikož žalovaná se závěry tohoto znaleckého posudku nesouhlasila, okresní soud ustanovil znalce Univerzitu Karlovu, Lékařskou fakultu v Plzni, která dospěla k závěru, že pokud soud uzná za vhodné nedodržet kožní teplotu uvedenou ve věstníku, neboť šlo o snížení o 0,2 °C a navíc nemocný nebyl přerážen na základě vyšetření ze dne 20. 3. 2014 na pracoviště mimo riziko vibrací a dlouhodobé nadměrné zátěže, bylo by možné na základě rozhodnutí soudu hovořit o nemoci z povolání s datem zjištění 15. 9. 2014. K témuž závěru dospěla znalkyně z oboru zdravotnictví MUDr. Machartová, která dodala, že rozhodujícím dokumentem je metodický pokyn zveřejněný ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR č. 10/2003. Okresní soud za účelem objasnění daného problému vyslechl jako svědkyni MUDr. Zdeňku H., primářku pracovního a preventivního lékařství Fakultní nemocnice v Ostravě, která sdělila, že rozdíl v teplotě těla pacienta při vyšetření 0,2 stupně je medicínsky i technicky zcela nevýznamný, vyšetření z 15. 9. 2014 je platné a žalobce trpí syndromem karpálního tunelu. Pracoviště svědkyně potvrdilo u žalobce středně těžký syndrom karpálního tunelu vpravo dne 12. 8. 2015, stav byl chronický. Svědkyně předpokládala, že měření bylo provedeno při teplotě 32 stupňů, vyznačení teploty se nepožaduje, protože se předpokládá. Oddělení vedené svědkyní nemělo pravomoc přiznat žalobci nemoc z povolání, protože není územně příslušné. Dne 15. 9. 2014 prováděl EMG vyšetření u žalobce MUDr. K. Tento lékař (zároveň soudní znalec) slyšený jako svědek popsal metodu, kterou se vyšetření provádí a sdělil, že pokud jde o teplotu, tato teplota byla vykázána při ukončení vyšetření, proto v daném případě na začátku měření byla teplota končetin pravděpodobně vyšší než 32 stupňů. K věci byla slyšena ještě MUDr. Irena L., primářka oddělení pracovního lékařství Karvinské hornické nemocnice, protože jí vedené oddělení vydalo dne 19. 1. 2016 lékařský posudek, kterým nepřiznalo žalobci nemoc z povolání. Uvedla, že EMG nálezy u žalobce byly dokládány od roku 2014 a byly různé intenzity, jediné patologické EMG bylo ze září 2014, kdy bylo vedení vpravo 5,35, což je středně těžká neuropatie, kterou požaduje Věstník Ministerstva zdravotnictví pro případné přiznání nemoci z povolání. Problém u toho nálezu byl, že nebylo dokladováno, za jakých podmínek bylo vyšetření provedeno, nebyla uvedena teplota. Všechna další EMG vyšetření byla buď lehkého stupně nebo hraničního stupně neuropatie, u mnohých nálezů rovněž nebyla uvedena teplota rukou. Teplota při vyšetření musí být 32 až 36 stupňů. Svědkyně uvedla, že nesouhlasí se znalcem doc. Hrnčirem, pokud jde o závěry vyšetření ze dne 15. 9. 2014, protože z jednoho nálezu EMG nelze stanovit, že má pacient nemoc z povolání, když má další EMG nálezy v pořádku. MUDr. Hrnčír s měřením nemá dostatečné zkušenosti.
9. Jelikož je zřejmé, že mezi odbornými lékaři posuzujícími daný případ byly rozpory, odvolací soud konfrontoval znalce doc. MUDr. Evženu Hrnčíře a primářku MUDr. Irenu L., Ph.D. Doc. Hrnčír setrval na svých závěrech s tím, že všechna popsaná EMG vyšetření na pravé ruce žalobce byla s patologickými hodnotami (DML postupně 5,2, 5,2, 5,35 a 5,25). Podle metodického opatření Ministerstva zdravotnictví musí být splněna daná kritéria, není ovšem uvedeno, kolik EMG měření a s jakým výsledkem má být u konkrétního pacienta provedeno. V převážné většině nemocnic, snad kromě té karvinské, stačí jedno vyšetření, které nalezne hodnoty odpovídající nemoci z povolání. Metodické opatření říká, že patologické naměřené hodnoty jsou podmínkou dostačující, nikoliv však nezbytnou. Znamená to, že někdy lze uznat nemoc z povolání, i pokud tato kritéria splněna nejsou. I když se zpravidla při vyšetření EMG teplota kůže pacienta nezaznamenává, vychází se z toho, že se vyšetření provádí podle určitého standardu a ten že je dodržen. Je stanoveno, že teplota kůže má být 32 až 36 stupňů, na desetiny či setiny °C hodnoty stanoveny nejsou. Znalec se seznámil se svědeckou výpovědí MUDr. K. a usoudil, že za tam popsaných okolností musela být teplota rukou při začátku měření u žalobce vyšší než 32 stupně. Znalec celou věc konzultoval s kolegy neurology a připomněl,

že nervus medianus zahrnuje vlákna senzitivní i motorická s tím, že ta senzitivní jsou významně citlivější. Rozdíl 0,2 °C nemůže způsobit takový sestup rychlosti měření vzruchu, jaký byl u žalobce naměřen. Existuje dále novější odborná literatura z roku 2013, kde jsou zastávány názory, že měření může být prováděno při teplotě 31 až 34 stupně.

10. MUDr. L. se vyjádřila k jednotlivým provedením měření EMG u žalobce, nalezené hodnoty určila jako hraniční, nález z 16. 4. 2015 hodnotila jako normální. Pokud jde o vyšetření provedené 15. 9. 2014 MUDr. K., připomněla, že není zaznamenána teplota, při které měření začalo. Pokud standard vyšetření syndromu karpálního tunelu schválený Českou neurologickou společností stanoví, že teplota při měření má být nejméně 32 °C, tento údaj je podle jejího názoru pro lékaře závazný.
11. Znalec doc. MUDr. Evžen Hrnčíř, CSc., obhájil svůj názor, že EMG vyšetření provedené u žalobce dne 15. 9. 2014 u žalobce prokázalo nemoc z povolání – syndrom karpálního tunelu přesto, že teplota kůže na konci vyšetření u žalobce činila 31,8 stupně, nikoli 32 °C. Znalec vysvětlil, z jakého důvodu rozdíl 0,2 stupně v teplotě kůže nemá žádný vliv na výsledky vyšetření; s tímto názorem není znalec osamocen, stejný názor zaujala i primárka Zdeňka H., která byla rovněž přesvědčena, že na základě daného vyšetření bylo lze žalobci nemoc z povolání přiznat, ona sama tak neucínila toliko proto, že není územně příslušná. Je pravdou, že u žalobce bylo provedeno několik EMG vyšetření, hodnoty se lišily, avšak vždy šlo o hodnoty patologické. Standardy EMG vyšetření pro uznání této nemoci z povolání nestanoví počet EMG vyšetření, který musí být proveden pro uznání nemoci z povolání, lze proto souhlasit se znalcem, že stačí jedno vyšetření, u kterého jsou zjištěny hodnoty, které nasvědčují nemoci z povolání. Primárka MUDr. L. setrvala na názoru, že teplota při vyšetření musí být 32 stupňů, netvrdila však, že rozdíl 0,2 stupně v teplotě kůže ovlivňuje výsledky měření. Není dále bez významu, že standardy vyšetřování EMG jsou mezi lékaři všeobecně známé, proto se zpravidla teplota kůže u jednotlivých vyšetření nezaznamenává, vychází se z toho, že teplota kůže při vyšetření musí být 32 až 36 °C, znalec poukázal na literaturu, kde se připouští hodnoty 31 až 34 °C.; nelze proto teoreticky vyloučit, že i při jiném vyšetření (u něhož teplota není zaznamenána) mohla být teplota kůže u žalobce nepatrně jiná, než je 32 °C. Podstatné pro rozhodnutí v této věci však je tvrzení znalce MUDr. Hrnčíře a MUDr. Zdeňky H., primářky pracovního lékařství ve Fakultní nemocnici v Ostravě, že rozdíl 0,2 stupně výsledky vyšetření neovlivňují, opačný názor nezastává ani primárka L. Bylo by zcela formalistické trvat na tom, že pokud nebyla teplota kůže u vyšetření EMG plných 32 °C, přestože byly naměřeny patologické hodnoty a přestože je nepochybné, že rozdíl 0,2 °C v teplotě kůže výsledky měření neovlivnil, nemůže se jednat o nemoc z povolání.
12. Odvolací soud se proto ztotožnil na základě doplněného dokazování se závěrem okresního soudu, podle kterého žalobce nemocí z povolání – středně těžkým syndromem karpálního tunelu trpí, a to od 15. 9. 2014 a rozsudek okresního soudu podle ust. § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **je možno podat dovolání**, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, a to ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Okresního soudu v Karviné.

Ostrava 16. října 2019

JUDr. Iva Hrdinová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Dagmar Karkošková.